

Stay home, stay safe?

De impact van de COVID-19-crisis op de omvang, de aard en het type melder van huiselijk geweld en kindermishandeling

NOVEMBER 2021

Monitor Meldingen | Nederland

Als gevolg van de wereldwijde uitbraak van het COVID-19-virus heeft Nederland sinds medio maart 2020 te maken met landelijke en regionale maatregelen die verspreiding van het virus moeten tegengaan. Voorbeelden van COVID-19-maatregelen zijn thuiswerken, zo veel mogelijk thuisblijven, niet reizen, sluiting van publieke locaties en horecagelegenheden, en zelfs de sluiting van onderwijsinstellingen en kinderdagverblijven. De maatregelen hebben voor sommigen inmiddels ook economische gevolgen: mensen zijn hun baan verloren of krijgen te maken met teruglopende inkomsten. De mogelijke economische consequenties van de maatregelen kunnen, net als de beperkende maatregelen zelf, stress opleveren. Daarnaast hebben mensen mogelijk zorgen om de verspreiding van het virus, worden zij zelf of hun familieleden ziek, met mogelijk langdurige consequenties of langdurige quarantaine als gevolg.

Het is goed denkbaar dat de COVID-situatie en de daarmee gepaard gaande COVID-19-maatregelen tot oplopende spanningen in huishoudens hebben geleid, of nog altijd leiden. Dergelijke spanningen vergroten mogelijk ook de kans op huiselijk geweld. Met behulp van financiële steun van ZonMw¹ doet het NSCR (Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving) daarom onderzoek naar de omvang, aard en ernst van huiselijk geweld-meldingen tijdens de COVID-19-maatregelen. Daarom worden landelijke gegevens geanalyseerd van Veilig Thuis, een organisatie voor het melden van huiselijk geweld en kindermishandeling en het geven van advies en ondersteuning bij vermoedens daarvan.

Voordat onderzoekers hun werk publiceren in een wetenschappelijk tijdschrift, worden de artikelen peer reviewed: onderzoekers uit hetzelfde vakgebied of met soortgelijke expertise beoordelen de kwaliteit van het onderzoek. Dat is een vaak langdurig proces. Vanwege de aansluiting bij de actualiteit is ervoor gekozen de resultaten van het onderzoek Stay Home, Stay Safe? alvast naar buiten te brengen. De resultaten zijn wel eerst voorgelegd aan een groep (niet bij dit onderzoek betrokken) collega-wetenschappers. Daarnaast wordt dit onderzoek binnenkort ook aangeboden voor peer review. Een deel van het onderzoek verscheen al eerder in Justitiële Verkenningen, zie <https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3100>.

¹ ZonMw is de Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie. Zie voor meer informatie: <https://www.zonmw.nl/nl/>.

Onderzoekers: Veroni Eichelsheim, Anne Coomans, Arjan Blokland, Steve van de Weijer, Sjoukje van Deuren, Meintje van Dijk
Contactpersoon: Veroni Eichelsheim | VEichelsheim@nscr.nl | 06 4137 8828

NSCR
De Boelelaan 1077
1081 HV Amsterdam

Postadres
Postbus 71304
1008 BH Amsterdam

T 020 598 5239
E nscr@nscr.nl
www.nscr.nl

 Het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) is onderdeel van de institutenorganisatie van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

Door de per week geregistreerde huiselijk geweld-meldingen bij Veilig Thuis in 2020 te vergelijken met die uit 2019, maakt het NSCR de mogelijke impact van de COVID-19-maatregelen op huiselijk geweld inzichtelijk. De volgende hoofdvraag stonden hierbij centraal: is er een verandering in omvang, aard en type melder van huiselijk geweld waarneembaar als gevolg van de verschillende COVID-19-maatregelen. Meer informatie over de theorie, achtergrond, onderzoeksvragen, hypothesen en methode van het onderzoek is te vinden op: <https://nscr.nl/stay-home-stay-safe>.

Deze monitor

Het NSCR onderzoekt de geregistreerde meldingen uit alle Veilig Thuis-regio's. Om de monitor goed te kunnen lezen, kan inzicht in de werkwijze van Veilig Thuis helpend zijn². In deze monitor staan de landelijk geregistreerde huiselijk geweld meldingen van alle 26 Veilig Thuis organisaties centraal, en wordt gekeken naar de meldingen in de periode voor, tijdens en na de eerste lockdown. Er wordt onderzocht of de omvang en aard van meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling in 2020 (gedurende de COVID-19 crisis) verschillen van de meldingen in 2019. Ook is er onderzocht of de getroffen COVID-19-maatregelen mogelijk tot veranderingen hebben geleid in kenmerken van de personen die de meldingen maken.

In aanvulling op deze Monitor zijn in de *Bijlage Meldingen* meer figuren opgenomen die verschillen in het aantal casussen en meldingen, de vermoedelijke aard van het gemelde huiselijk geweld en kindermishandeling, en verschillen in de kenmerken van de melders tussen 2019 en 2020 laten zien.

Meldingen en casussen

In deze monitor wordt onderscheid gemaakt tussen meldingen en casussen. Het is mogelijk dat meerdere personen, bijvoorbeeld een wijkagent en een buurtbewoner, een melding maken van dezelfde casus, een vermoedelijke situatie van huiselijk geweld. In 2019 zijn landelijk gemiddeld 1,35 meldingen per casus gedaan (min 1, max 21). In 2020 werden 1,27 meldingen per casus gedaan (min 1, max 25). De casussen zijn gebruikt om te onderzoeken of er waarneembare veranderingen in de omvang en vermoedelijke aard van huiselijk geweld, terwijl de meldingen zijn gebruikt om te onderzoeken of er waarneembare verschillen zijn in *wie* de meldingen hebben gedaan.

Ontbrekende gegevens

Als een casus nog niet is afgerond, is het mogelijk dat de inhoud van een aantal huiselijk geweldmeldingen nog niet volledig is geregistreerd door de Veilig Thuis organisaties. Het is daardoor soms mogelijk dat de huiselijk geweldmelding wel is geregistreerd, maar informatie over de vermoedelijke aard van het huiselijk geweld en/of wie de melder van het huiselijk geweld is ontbreekt. Dit wordt in de data aangegeven als een missende waarde. Het is bij de interpretatie van de bevindingen van belang dat er rekening wordt gehouden met missende waarden, omdat missende waarden de gevonden resultaten kunnen vertekenen. Omdat we periodiek nieuwe data opvragen wordt het beeld na verloop van tijd completer omdat er steeds minder gegevens ontbreken. Bovendien is vanaf het begin van het 3^e kwartaal in 2019 is de volledigheidcheck geïntroduceerd. Door de volledigheidcheck dienen medewerkers bij het afronden van de meldingen en adviezen alle velden met betrekking tot het informatieprotocol³ in te vullen. Als gevolg worden registraties van huiselijk geweldmeldingen vanaf dat moment beter gevuld dan in 2019.

² Zie voor meer informatie over de werkwijze van Veilig Thuis: <https://veiligthuis.nl/hoe-werkt-veilig-thuis/>

³ Zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-892983.pdf>

Analyses

In de analyses is nagegaan in hoeverre de casussen en meldingen in 2020 en 2019 van elkaar verschillen. Daarbij hebben we onderscheid gemaakt naar verschillende fases in de COVID-19-maatregelen in 2020 en we zijn nagegaan of er gebeurtenissen zijn geweest die mogelijk relevant zijn geweest voor de hoeveelheid casussen en meldingen⁴. Bij de vergelijking van de gegevens uit 2020 met die uit 2019, uitgesplitst naar de verschillende COVID-19-fases, zijn steeds Chi-square-toetsen uitgevoerd om te onderzoeken of de zichtbare verschillen ook daadwerkelijk significante verschillen zijn. Bovendien is aan de hand van Bonferroni-post-hoc tests (residuals) getoetst welke categorieën significant van elkaar verschillen tussen 2019 en 2020. Indien er in de bevindingen wordt gesproken van toe- of afnames mag er worden aangenomen dat de verschillen significant zijn. De absolute aantallen achter de figuren zijn opgenomen in Bijlage Meldingen.

Bevindingen

Huiselijk geweld-casussen per week

In figuur 1 wordt het aantal *casussen* per week in 2019 en 2020 (respectievelijk de rode en de zwarte lijn), alsmede de percentuele toe- of afname van het wekelijkse aantal *casussen* in 2020 ten opzichte van diezelfde weken in 2019 (de grijze balken)⁵ weergegeven. Binnen de figuur wordt verder onderscheid gemaakt naar vier periodes in 2020 die de verschillende tijdvakken van COVID-19-maatregelen illustreren⁶ (geen maatregelen, eerste lockdown, versoepeling en gedeeltelijke lockdown). Door deze tijdvakken in 2020 te vergelijken met dezelfde weken in 2019 wordt inzichtelijk gemaakt of er een verandering waarneembaar is in de omvang en aard van het gemelde huiselijk geweld. Ook is in de figuur door middel van bolletjes een tijdlijn⁷ weergegeven die relevante gebeurtenissen of veranderingen in het werkveld van Veilig Thuis en de getroffen specifieke COVID-19-maatregelen aangeven. In de Bijlage Meldingen worden deze gebeurtenissen of veranderingen in meer detail uitgelegd.

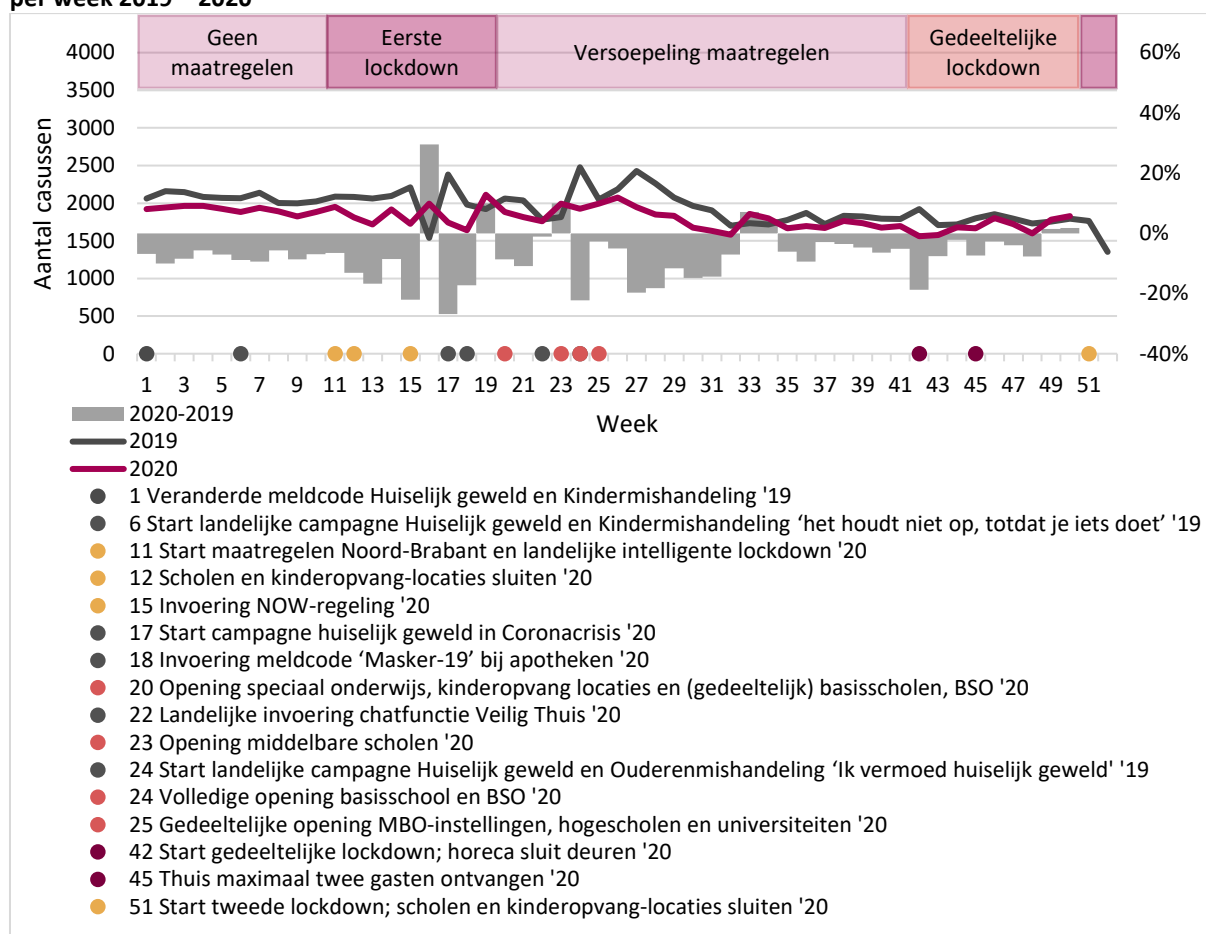
⁴ Voor de analyses zijn alle gegevens in 2019 en 2020 tot en met week 50 verwerkt.

⁵ Voor 2020 zijn alle casussen en meldingen t/m week 50 verwerkt.

⁶ De periodes met vergelijkbare maatregelen zijn in de figuren weergegeven door middel van lichtroze- en donkerroze vlakken. Onderscheid wordt gemaakt tussen *geen maatregelen* (week 1 – 10), *eerste lockdown* uit maart 2020 (week 11 – 19), *afschaling maatregelen* na half mei 2020 (week 20 – 41) en *gedeeltelijke lockdown* in oktober 2020 (42 – 50).

⁷ De grijze bolletjes representeren veranderingen in het werkveld, de gele bolletjes betreffen de getroffen maatregelen in de twee lockdowns, de roze bolletjes hebben betrekking op de afschaling van de maatregelen en de paarse bolletjes representeren de getroffen maatregelen in de gedeeltelijke lockdown.

Figuur 1. Absolute aantal casussen en percentuele toe- of afname van het aantal casussen per week 2019 – 2020

Noot: 2019: $N = 101.099$, 2020: $N = 90.480$ (t/m week 50).

Uit figuur 1 wordt duidelijk dat het aantal casussen zowel in 2019 als in 2020 van week tot week *fluctueert*. Ondanks deze fluctuatie, blijkt uit een vergelijking tussen het absoluut aantal casussen dat over het algemeen het aantal gemelde casussen in 2020 ten opzichte 2019 is afgenomen. Voorafgaand aan de eerste lockdown nam het aantal casussen ten opzichte van diezelfde periode in 2019 met 8 procent af. Gedurende de periode van de eerste lockdown is het aantal casussen in vergelijking met diezelfde periode in 2019 met 10 procent afgenomen. Ook na de versoepeling van de COVID-19-maatregelen en tijdens de gedeeltelijke lockdown nam het aantal gemelde casussen in 2020 respectievelijk met 8 procent en 5 procent af, in vergelijking met diezelfde periodes in voorgaande jaar. De natuurlijke fluctuatie in het aantal casussen, afgezet tegen die uit 2019, laat geen significant verschillende trend zien in het aantal casussen.

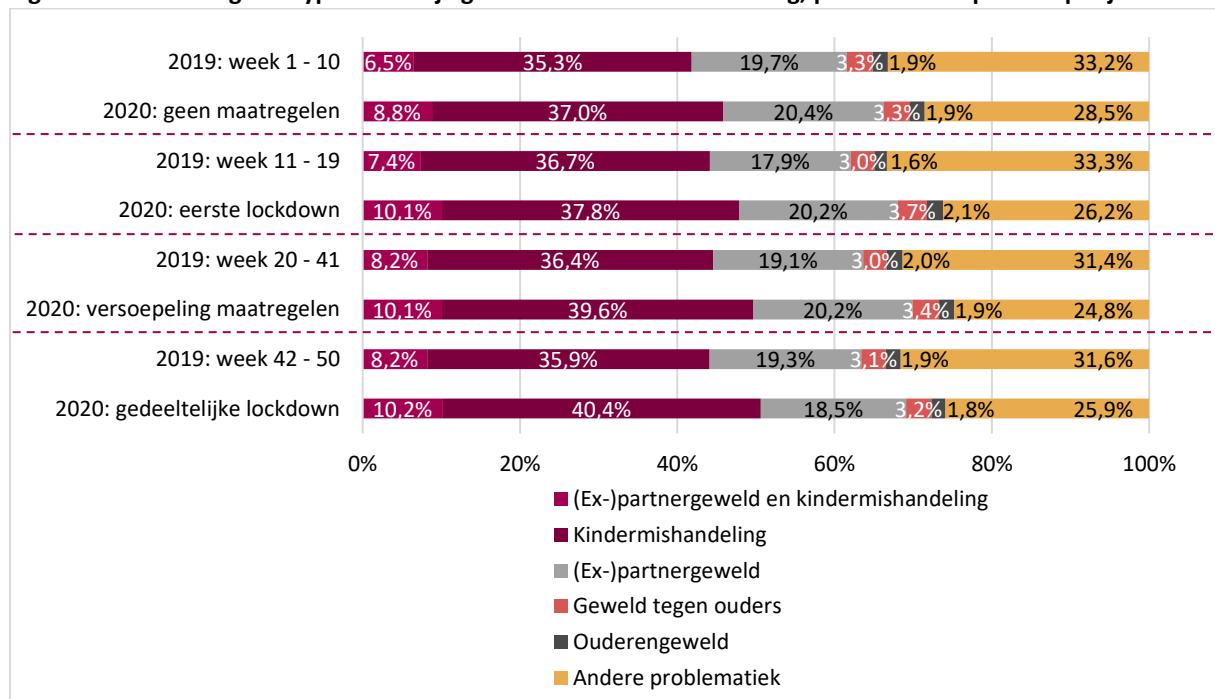
Vermoedelijke aard huiselijk geweld en kindermishandeling

Huiselijk geweld is een “containerbegrip” voor veel verschillende vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Het is daarom zinvol en noodzakelijk onderscheid te maken tussen die verschillende vormen van geweld. Wij onderscheidden, in navolging van Veilig Thuis, zes verschillende typen huiselijk geweld en kindermishandeling⁸. (Ex-)partnergeweld en

⁸ Wanneer meerdere vormen in een casus voorkwamen, is daar als volgt mee omgegaan: (ex-)partnergeweld en kindermishandeling (1) als één categorie gaat boven kindermishandeling, kindermishandeling (2) gaat boven (ex-)partnergeweld, (ex-)partnergeweld (3) boven geweld tegen ouders, geweld tegen ouders (4) boven ouderengeweld, en ouderengeweld (5) boven andere problematiek (6).

kindermishandeling is als één categorie beschouwd wanneer dit samen in een casus voorkwam. Bijvoorbeeld als er in een casus sprake is van (ex-) partnergeweld en kinderen hiervan getuigen zijn. De andere categorieën betreffen kindermishandeling, (ex-)partnergeweld, geweld tegen ouders (onder 65 jaar), ouderengeweld (boven 65 jaar) en andere problematiek⁹. Figuur 2 laat de verschillende vermoedelijke vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling zien die in 2019 en 2020 in de gemelde casussen geregistreerd zijn, uitgesplitst naar de vier geïdentificeerde periodes van COVID-19.

Figuur 2. Verhouding van typen huiselijk geweld en kindermishandeling, per COVID-19-periode per jaar

Noot: 2019: Missende waarden 1-10: 9,5% (N = 1970); 11-19: 4,0% (N = 729); 20-41: 3,0% (N = 1273); 42-50: 2,8% (N = 456).
Noot: 2020: Missende waarden 1-10: 2,1% (N = 410); 11-19: 1,7% (N = 283); 20-41: 1,6% (N = 613); 42-50: 5,4% (N = 826).

Uit figuur 2 komt naar voren dat de geregistreeerde vormen van huiselijk geweld in 2020 en 2019 ook al voorafgaand aan de corona uitbraak relatief van elkaar verschillen. Het aandeel gemelde casussen waarin (ex-)partnergeweld en/of kindermishandeling voorkwam, is over alle periodes uit 2020 ten opzichte van diezelfde periodes uit 2019 toegenomen (e.g., eerste lockdown: 68,1% versus 62% in 2019). De categorieën geweld tegen ouders en ouderengeweld laten weinig noemenswaardige verschillen zien tussen 2020 en 2019, behalve tijdens de eerste lockdown. In deze periode wordt zichtbaar dat, in vergelijking met diezelfde periode in 2019, het aandeel casussen waarin geweld tegen ouders en ouderengeweld heeft plaatsgevonden iets groter is geworden. De categorie andere problematiek is over alle periodes in 2020 afgenomen.

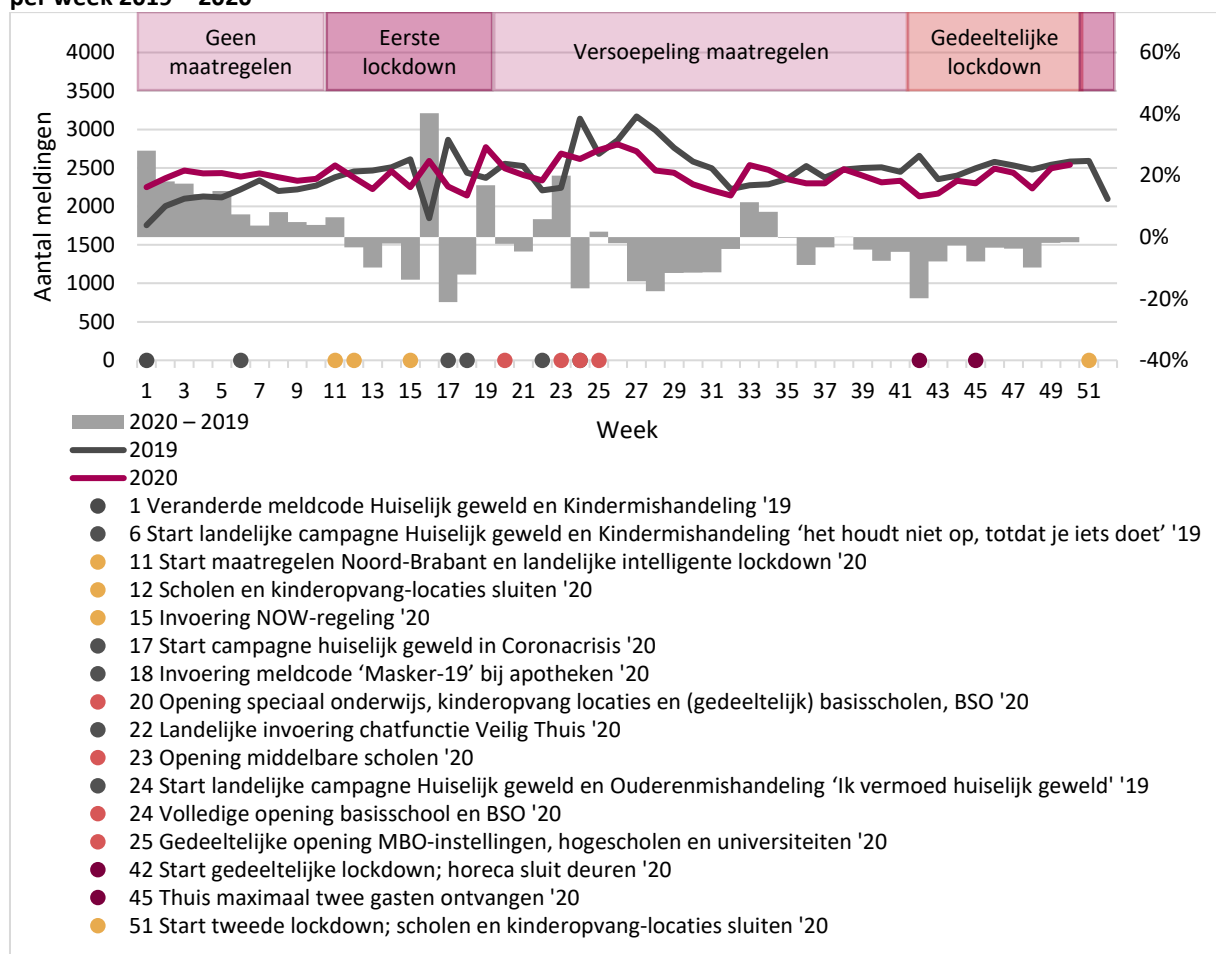
Huiselijk geweld-meldingen per week

In de volgende figuren wordt gekeken naar het aantal huiselijk geweld-meldingen en wie deze meldingen hebben gedaan. In figuur 3 wordt het absolute aantal meldingen per week in 2019 en

⁹ Onder andere problematiek zijn 'huiselijk geweld overig' (geweld dat door iemand uit de huiselijke- of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd, waarbij huiselijk geweld verwijst naar de relatie tussen pleger en slachtoffer; bijvoorbeeld geweld tussen broer en zus) en 'andere problematiek dan huiselijk geweld of kindermishandeling' (alle andere problemen; wordt alleen aangevinkt als geen van de andere vormen van toepassing is) samengevoegd.

2020 weergegeven, alsmede de percentuele toe- of afname van het wekelijkse aantal *meldingen* in 2020 ten opzichte van het aantal in dezelfde weken in 2019.

Figuur 3. Absolute aantal meldingen en percentuele toe- of afname van het aantal meldingen per week 2019 – 2020

Noot: 2019: $N = 126.807$; 2020: $N = 120.395$ (t/m week 50).

Net als bij de casussen, *fluctueert* het aantal meldingen in zowel 2019 als 2020 van week tot week. Omdat meerdere personen een melding rondom een en dezelfde casus kunnen maken, zijn er verschillen zichtbaar tussen het aantal casussen en het aantal meldingen. Uit figuur 3 volgt dat het aantal meldingen, in tegenstelling tot het aantal casussen, voorafgaand aan de eerste lockdown ten opzichte van 2019 met 12 procent is toegenomen. In de periodes van de eerste lockdown, de versoepeling van de COVID-19-maatregelen en de gedeeltelijke lockdown is het aantal meldingen echter respectievelijk met in totaal 2, 4 en 7 procent afgenomen, in vergelijking met diezelfde periodes in 2019.

Wie doet de melding?

Diegene die de melding doet bij Veilig Thuis, wordt de melder genoemd. Melders kunnen vanuit beroepsmatig contact met mogelijke slachtoffers een melding doen (zie ook <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>). Dit wordt door Veilig Thuis-organisaties geregistreerd als een *beroepsmatige* melding. Daarnaast kunnen ook burgers een melding doen. Het gaat dan bijvoorbeeld om slachtoffers zelf of om familieleden, burens of andere bekenden van slachtoffers. Dit wordt door Veilig Thuis-organisaties geregistreerd als een *niet-beroepsmatige* melding. Omdat in sommige periodes van de COVID-19-maatregelen beroepsmatige

melders minder contact hadden met potentiële slachtoffers (denk aan scholen, kinderopvanglocaties, etc.) is het interessant om te onderzoeken of er per periode (in vergelijking met vorig jaar) verschillen te zien zijn in *wie de meldingen doen*.

Tabel 1. Verhouding van beroepsmatige en niet-beroepsmatige meldingen, per COVID-19-periode per jaar

	Beroepsmatige meldingen		Niet-beroepsmatige meldingen	
	2019	2020	2019	2020
Week 1-10: Geen maatregelen	92,9%	92,4%	7,1%	7,6%
Week 11-19: Eerste lockdown	92,4%	90,2%	7,6%	9,8%
Week 20-41: Versoepeling maatregelen	91,1%	89%	8,9%	11%
Week 42-50: Gedeeltelijke lockdown	92,3%	90,8%	7,7%	9,2%

Noot: 2019: Missende waarden 1-10: 6,8% (N = 1450); 11-19: 1,0% (N = 219); 20-41: 1,0% (N = 398); 42-50: 0,7% (N = 74).
Noot: 2020: Missende waarden 1-10: 0,3% (N = 61); 11-19: 0,2% (N = 53); 20-41: 0,3% (N = 151); 42-50: 0,3% (N = 57).

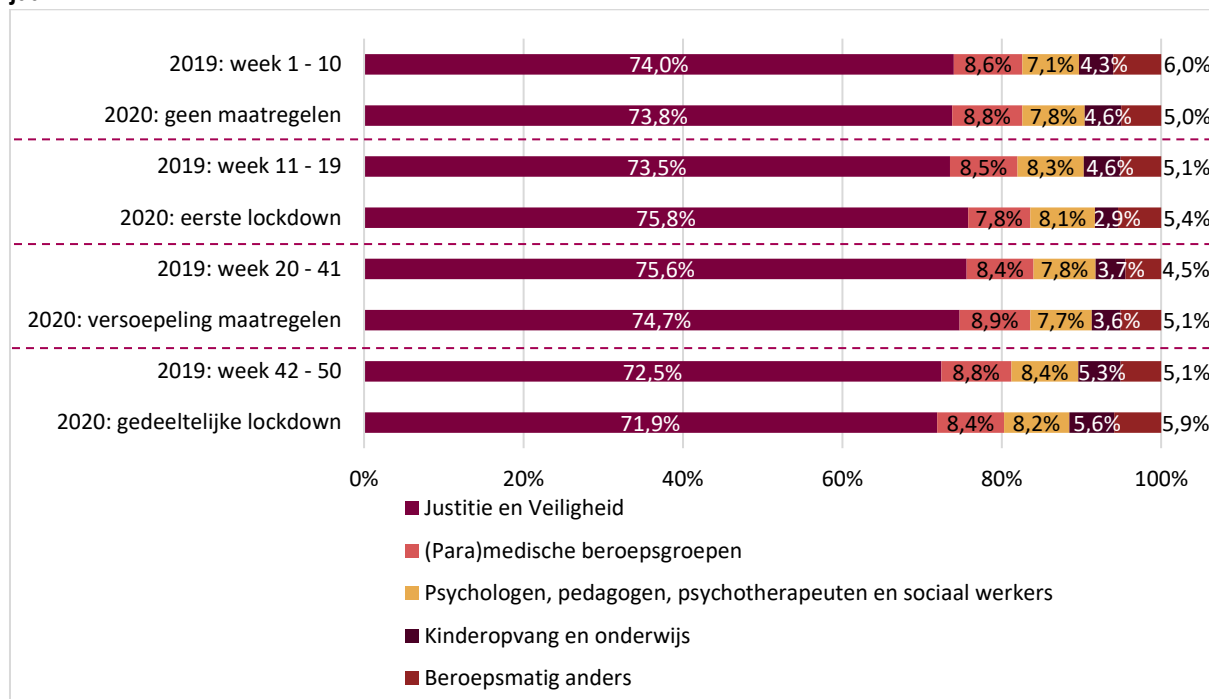
Tabel 1 laat voor de vier verschillende COVID-fases zien hoeveel procent van de meldingen in 2019 en 2020 beroepsmatig en niet-beroepsmatig waren. Door de invoering van de COVID-19-maatregelen, zoals thuiswerken en thuisblijven, werd verwacht dat beroepsmatige meldingen zouden afnemen doordat professionals mogelijk minder zicht hadden op signalen van huiselijk geweld. Voorafgaand aan de eerste lockdown wordt zichtbaar dat het percentage beroepsmatige en niet-beroepsmatige meldingen in 2020 ongeveer gelijk is aan 2019. Vanaf de eerste lockdown wordt een lichte verschuiving zichtbaar. Het aandeel niet-beroepsmatige meldingen is vanaf deze periode toegenomen. Tijdens de periode van de eerste lockdown is de toename van niet-beroepsmatige meldingen het grootst (9,8% in 2020 versus 7,6% in 2019).

Beroepsmatige meldingen uitgesplitst naar beroepsgroep

Veilig Thuis-regio's houden ook bij uit welke *beroepsgroep* meldingen afkomstig zijn. Daarbij worden de volgende groepen onderscheiden: Justitie en Veiligheid (waaronder de politie), (para)medische beroepsgroepen, psychologen, pedagogen, psychotherapeuten en sociaal werkers, onderwijs en kinderopvang en de specificatie 'anders'¹⁰.

¹⁰ Vanwege het kleine aantal meldingen afkomstig uit paramedische beroepsgroepen zijn deze meldingen samengevoegd met de meldingen uit medische beroepsgroepen. Eveneens zijn meldingen uit het onderwijs en de kinderopvang samengevoegd, omdat een heel klein deel van de meldingen vanuit de kinderopvang komt.

Figuur 4. Verhouding van de beroepsgroepen waaruit meldingen afkomstig zijn, per COVID-19-periode per jaar

Noot: 2019: Missende waarden 1-10: 5,9% (N = 1095); 11-19: 5,9% (N = 1186); 20-41: 3,9% (N = 2003); 42-50: 3,9% (N = 819).

Noot: 2020: Missende waarden 1-10: 3,8% (N = 834); 11-19: 1,4% (N = 270); 20-41: 0,3% (N = 147); 42-50: 0,2% (N = 46).

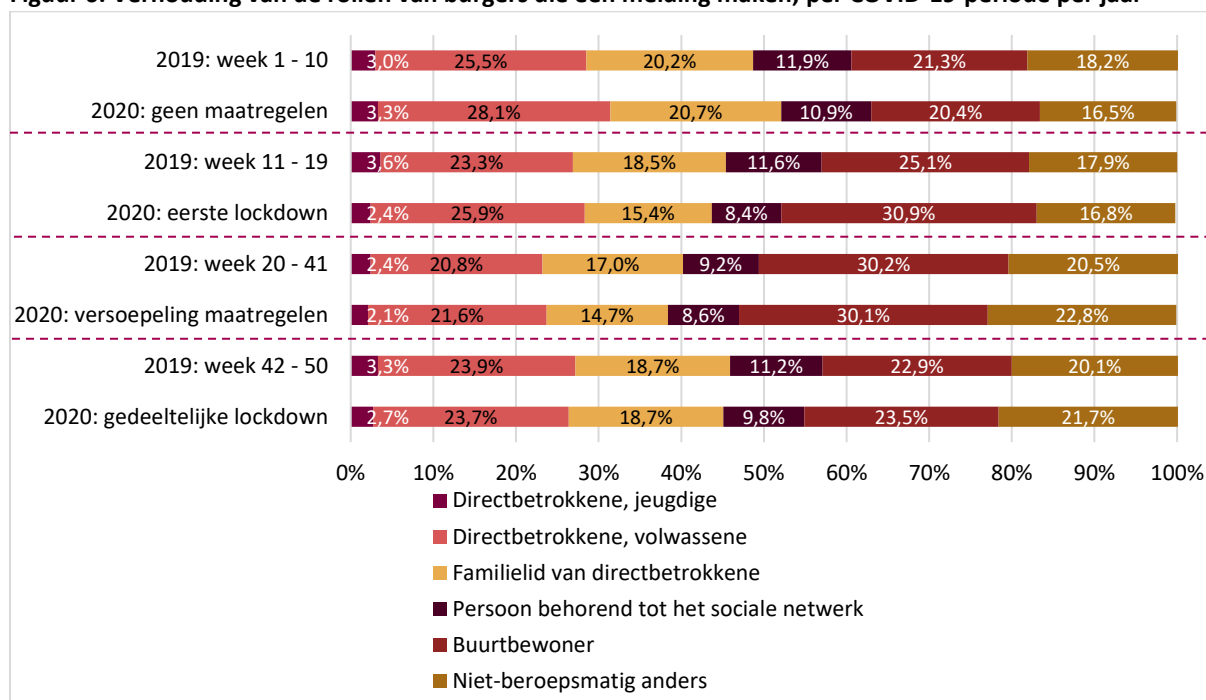
Figuur 4 toont de percentages van de beroepsgroepen waaruit beroepsmatige meldingen afkomstig zijn in 2019 en 2020 in de verschillende geïdentificeerde COVID-19 periodes. Over alle periodes in zowel 2019 als 2020 zijn professionals binnen Justitie en Veiligheid (i.e. de politie) de belangrijkste melders van huiselijk geweld en kindermishandeling. Over het algemeen worden weinig noemenswaardige verschillen zichtbaar in de verschillende periodes tussen 2020 en 2019, behalve tijdens de eerste lockdown. In deze periode is een afname te zien in het aandeel meldingen afkomstig vanuit de kinderopvang en het onderwijs. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat kinderdagverblijven en scholen in deze periode volledig gesloten bleven.

Niet-beroepsmatige meldingen uitgesplitst naar rol

Onder niet-beroepsmatige melders worden *burgers* verstaan die ofwel direct betrokken¹¹ zijn in een huiselijk geweldsituatie, zoals jeugdigen en volwassenen in het gezin, ofwel omstanders van huiselijk geweld zijn, zoals familieleden, personen behorend tot het sociale netwerk, buurtbewoners, vrijwilligers of andere burgers.

¹¹ Slachtoffers, plegers of getuigen betrokken in een huiselijk geweld-situatie.

Figuur 6. Verhouding van de rollen van burgers die een melding maken, per COVID-19-periode per jaar

Noot: 2019: Missende waarden 1-10: 5,2% (N = 73); 11-19: 5,3% (N = 87); 20-41: 4,5% (N = 223); 42-50: 2,7% (N = 47).
 Noot: 2020: Missende waarden 1-10: 2,3% (N = 41); 11-19: 2,0% (N = 43); 20-41: 2,3% (N = 137); 42-50: 1,6% (N = 31).

Figuur 5 toont de verhouding van de groepen burgers die een melding hebben gemaakt in 2019 en 2020, per periode van de COVID-19-maatregelen. Voorafgaand aan de eerste lockdown worden weinig noemenswaardige verschillen zichtbaar tussen 2019 en 2020. Grotere verschillen worden zichtbaar in de periode van de eerste lockdown. Het aandeel meldingen gedaan door jeugdige directbetrokkenen is in deze periode afgenomen (2,4% in 2020 versus 3,6% in 2019). Het aandeel meldingen gedaan door familieleden en personen in het sociale netwerk namen in deze periode eveneens licht af (e.g., familieleden: 15,4% in 2020 versus 18,5% in 2019). Daarentegen wordt een grotere toename zichtbaar in het aandeel meldingen gedaan door buurtbewoners (30,9% in 2020 versus 25,1% in 2019). In de daaropvolgende periodes blijft het aandeel meldingen gedaan door de verschillende groepen burgers ongeveer gelijk aan 2019.

De belangrijkste bevindingen

- In vergelijking met 2019 is er in 2020 **geen duidelijke toename** in het aantal geregistreerde huiselijk geweldcasussen en meldingen zichtbaar. Over alle geïdentificeerde COVID-19 periodes nam het aantal casussen ten opzichte van 2019 licht af. Gelet op de natuurlijke fluctuaties, is **geen significant andere trend** zichtbaar geworden in het aantal casussen na de invoering van de eerste maatregelen om het COVID-19 virus tegen te gaan.
- Hoewel geen verschillende trend zichtbaar is geworden in het aantal casussen, hebben er, **ook al voorafgaand aan de eerste lockdown**, veranderingen plaatsgevonden in de aard van het geweld. Over alle periodes in 2020 nam het aandeel casussen waarin andere problematiek plaatsvond af, en het aandeel casussen waarin partnergeweld en/of kindermishandeling voorkwam toe, ten opzichte van diezelfde periodes in 2019. Ook werd het aandeel casussen waarin geweld tegen ouders en ouderengeweld voorkwam tijdens de eerste lockdown iets groter in vergelijking met diezelfde periode in 2019.

- In tegenstelling tot het aantal casussen, werd ten opzichte van 2019 in de periode voorafgaand aan de eerste lockdown een **toename** zichtbaar in het aantal meldingen. Daarbij moet wel worden vermeld dat in januari 2019 de nieuwe Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is ingevoerd. Als gevolg zijn de stappen die professionals zouden moeten nemen tot een melding bij Veilig Thuis onderdeel geworden van hun professionele norm en daarmee overzichtelijker geworden. Samen met de landelijke campagne die rond deze tijd werd ingevoerd om meer aandacht te vragen voor huiselijk geweld (“Het houdt niet op, totdat je iets doet”), kan dit tot meer aandacht voor huiselijk geweld en kindermishandeling hebben geleid, wat mogelijk het geconstateerde verschil tussen 2019 en 2020 zou kunnen helpen verklaren. In **de overige periodes in 2020** werd ook, net als voor de casussen, een **afname** gevonden in het aantal meldingen.
- In de periode van de eerste lockdown, heeft er een **lichte verschuiving** plaatsgevonden van beroepsmatige naar niet-beroepsmatige meldingen. Niettemin blijven **professionals de belangrijkste melders** van huiselijk geweld, waarbij het grootste deel van de meldingen afkomstig is vanuit Justitie en Veiligheid (met andere woorden, de politie). Burgers, en voornamelijk **buurtbewoners**, zijn tijdens de eerste lockdown echter ook belangrijkere melders geworden. De landelijke campagne ‘Huiselijk geweld in Coronacrisis’ die er specifiek op is gericht om omstanders, zoals buurtbewoners, aan te sporen een melding van vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling te maken, heeft mogelijk bijgedragen aan meer sociale controle en alertheid onder burgers. Met de toenemende aandacht voor de mogelijke stijging van huiselijk geweld tijdens de lockdown, lijkt de bereidheid onder burgers om huiselijk geweld te melden te zijn toegenomen. De getroffen COVID-19-maatregelen, zoals thuiswerken en thuisblijven, hebben er bovendien mogelijk toe geleid dat burgers, voornamelijk **buurtbewoners**, vaker huiselijk geweld hebben gehoord en/of gezien en daardoor ook vaker een melding van huiselijk geweld hebben gedaan tijdens de eerste lockdown. Anderzijds hebben de getroffen COVID-19-maatregelen die de sociale contacten beperken, er mogelijk toe geleid dat **familieleden** van directbetrokkenen en **personen behorend tot het sociale netwerk** van directbetrokkenen minder snel vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling signaleren en melden.

Momenteel wordt aan de hand van dossieronderzoek en interviews met directbetrokkenen gepoogd een beter inzicht te verkrijgen in de aanleiding en omstandigheden die hebben geleid tot huiselijk geweld en de eventuele impact van de COVID-19-crisis hierop.

Onderzoekers: Veroni Eichelsheim, Anne Coomans, Arjan Blokland, Steve van de Weijer, Sjoukje van Deuren, Meintje van Dijk
 Contactpersoon: Veroni Eichelsheim | VEichelsheim@nscr.nl | 06 4137 8828

NSCR
 De Boelelaan 1077
 1081 HV Amsterdam

Postadres
 Postbus 71304
 1008 BH Amsterdam

T 020 598 5239
E nscr@nscr.nl
www.nscr.nl

Het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) is onderdeel van de institutenorganisatie van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

